

2015

PETFORM Yönetim Kurulu Başkanı

Aytaç Eren arama üretim sektörünün
2015 yılı çalışmalarını değerlendirdi.

KAYIP YIL

4. Arama – Üretim Sektörü Bilgilendirme Toplantısı'nda konuşan **PETFORM** Başkanı **Aytaç Eren**, yaşanan bazı sorunlardan dolayı 2015 yılını arama-üretim sektörü için kayıp yıl olarak gördüklerini söyledi.

Başvurular bekliyor

■ Çok sayıda arama üretim lisansı başvurusunun yasal sınırı aşmış olmasına rağmen henüz sonuçlandırmadığını belirten Aytaç Eren, "İlkbahar ve yaz sezonu arama faaliyetlerinin en yoğun olarak yürütüldüğü dönemler. Arama lisanslarının başvuruları hemen sonuçlandırılıp ilan edilse bile sondaj faaliyetlerini yürütmek için gerekli hizmet alımlarının tamamlanması zaman alacağından 2015 yılını bu anlamda kayıp yıl olarak görüyoruz" dedi.

Yabancı ilgisi sınırlı

■ Özellikle ÇED süreçlerinde birden fazla kurumdan resmi dokümanların alınarak sondaj faaliyetlerine başlanması zorunluluğunun operasyonel açıdan sorunlar yarattığını kaydeden Eren, petrol fiyatlarının mevcut seviyesinin, Türkiye gibi ülkelerin arama-üretim sektörünü negatif etkilediğini söyledi ve yeni mevzuata rağmen ülkemize yönelik yabancı yatırımcı ilgisinin şu ana kadar kısıtlı kaldığını ifade etti. >> 6

Petrol ve doğal gaz için 186 yeni arama başvurusu

Petek Çiftçi/ Ankara

Petrol Platformu Derneği'nin (PETFORM) organizasyonu ile düzenlenen 4. Arama - Üretim Sektörü Bilgilendirme Toplantısı (SCOUT Meeting) yapıldı. Toplantı, Petrol İşleri Genel Müdürü (PIGM) Selami İncedalci, PETFORM Yönetim Kurulu Başkanı Aytaç Eren, PETFORM Yönetim Kurulu Üyesi ve Arama-Üretim Grup Lideri Ali Yıldızel ve arama lisansına sahip şirketlerin temsilcilerinin katılımıyla Swisshotel'de gerçekleştirildi.

PETFORM çatısı altında düzenlenen ve 2015 yılının ilk yarısında Türkiye Arama - Üretim sektöründe yürütülen faaliyetler hakkında görüş alışverişinde bulunulan ve petrol fiyatlarındaki düşüşün sektöre etkilerinin değerlendirildiği toplantıların dördüncüsü sona erdi. Toplantının ilk bölümünde PETFORM Başkanı Aytaç Eren, PİGM Genel Müdürü Selami İncedalci ve PETFORM Yönetim Kurulu Üyesi ve Arama-Üretim Grup Lideri Ali Yıldızel'in konuşmaları yer aldı. İkinci oturumda ise arama ruhsatı sahibi şirketlerin faaliyetlerine ilişkin rapor sunumlarına yer verildi.

Petrol fiyatlarında yaşanan düşüş arama faaliyetlerini azalttı

PIGM Genel Müdürü Selami İncedalci, petrol fiyatlarının düşmesiyle tüm dünyada arama yatırımlarında yavaşlama olduğuna dikkat çekti. Brent petrolün fiyatının 108 dolardan yaklaşık yüzde 50'lik ciddi bir azalma göstererek 62 dolar seviyesinde seyrettiğinin altını çizdi. İncedalci, Türkiye'de de bu etkinin görüldüğünü ancak kısa sürede toparlanma gerçekleşeceğini ifade etti. 2014 yılının ilk beş ayında 79 arama kuyusu açılırken, 2015 yılında bu sayının yanı sıra azaldığı bilgisini paylaşan İncedalci, "Çok kısa sürede bir toparlanmayla cevap vereceğimizi düşünüyoruz. Projelerimiz, ruhsatlarımız ve imkanlarımız var" diye konuştu.

Arama Üretim Sektörü PETFORM organizasyonu ile bir araya geldi. Toplantıda PİGM Genel Müdürü Selami İncedalci, Haziran 2014'te başlayan petrol ve doğal gaz arama ruhsatı başvuru sürecinde şimdiye kadar 186 adet başvuru yapıldığını bildirdi.

Sorularından biri olan faaliyetleri düzenleyen otorite kaynaklı sorunlara değindi.

Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetki alanına giren Çevresel Etki Değerlendirmesi (ÇED) Raporları konusunda İncedalci, PETFORM'un çabalarının devam ettiğinin altını çizdi. PİGM Genel Müdürü, ÇED konusunda "Arama Üretim Sektör Faaliyetleri" adında bir çalıştay yapıldığında Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilerinin bizzat katılım sağlayacaklarını belirtti. İncedalci, yasayla kurulan TOBB Petrol Meclisi'nde de bu konuların konuşulup ilerleme kaydedileceğini, sektör sorunlarının STK'lar öncülüğünde somut önerilerle çözüleceğini söyledi.

Petform Başkanı Aytaç Eren, özellikle çevre hususlarına ilişkin pek çok konunun Türk Petrol Kanunu Uygulama Yönetmeliği kapsamında belirlenmiş olmasına rağmen diğer Bakanlıkların ve kurumların mevzuatları ile uyumsuzlukları nedeniyle ÇED süreçlerinde birden fazla kurumdaki resmi dokümanların alınarak sondaj faaliyetlerine başlanması zorunluluğunun operasyonel açıdan sorunlar yarattığını kaydetti.

Petrol fiyatlarının mevcut seviyesinin, Türkiye gibi ülkelerin Arama-Üretim sektörünü de negatif etkilediği kaydeden Eren, bu anlamda yeni mevzuata rağmen ülkemize yönelik yabancı yatırımcı ilgisinin şu ana kadar kısıtlı kaldığını ifade etti. Eren "Yeni kurulacak hükümet öncelikle yeni lisansların bir an önce

Petrol ve doğal gazda arama başvuruları arttı

PIGM Genel Müdürü Selami İncedalci konuşmasında, petrol ve doğal gazda arama başvurularının arttığını ve Haziran 2014'te başlayan petrol ve doğal gaz arama ruhsatı başvuru sürecinde şimdiye kadar 186 adet başvuru yapıldığını bildirdi. Yeni yapılan arama ruhsatı başvurularının değerlendirildiğini bildiren İncedalci, "Çok ciddi bir başvuru bu. Bir kısmını değerlendirirdik. Bir kısmı ise Başbakanlığın genelgesi sebebiyle beklemede duruyor. Onlar da en kısa zamanda tamamlanmış vaziyette olacak" dedi.

İncedalci, 25'i yerli ve 12'si yabancı sermayeli olmak üzere 37 şirketin başvuruda bulunduğunu bildirerek 1 milyar 100 milyon liralık iş ve yatırım programının alındığını kaydetti. Ocak 2014'te yürürlüğe giren Türk Petrol Kanunu ve Uygulama Yönetmeliği

PIGM Genel Müdürü Selami İncedalci

sonrasında 74'ü denizde 55'i karada 129 arama ruhsatının karada 5 ve denizde 8 yıllık olmak üzere verildiğini ifade eden İncedalci, şirketlerin bu ruhsatlar için yaklaşık 1,5 milyar dolarlık yatırım taahhüdü verdiğini söyledi.

Basvurular hızla sonuçlanmalı

PETFORM Yönetim Kurulu

Başkanı Aytaç Eren, dördüncüsü gerçekleştirilen toplantının Arama-Üretim sektörünün ana fikir paylaşım platformu olmasından duyduğu memnuniyeti ifade etti. Eren, 2013 yılının Haziran ayında Yeni Türk Petrol Kanunu'nun yasallaşması, bu sürece müteakiben 2014 yılının hemen başında Türk Petrol Kanununun Uygulama Yönetmeliğinin uygulamaya konulmasının, sektör açısından olumlu gelişmeler olarak algılandığını ifade etti.

Eren, 2014 yılının Haziran ayına kadar petrol hakkı sahiplerinin ellerinde bulundukları lisansların intibak süreçlerini de tamamlamalarıyla yeni başvuruların önünün açıldığını vurguladı. Eren, bu süreçte pek çok şirketin 2015 yatırım planlarını da göz önünde bulundurarak Arama ve Üretim lisanslarına ilişkin başvurularını gerçekleştirmiş olduklarının altını çizdi. Bu başvuruların bir kısmının Başbakanlığın da uygun görüşü alınarak Resmi Gazete'de yayımlanmış ve sonuçlandırılmış

PETFORM Yönetim Kurulu Başkanı Aytaç Eren

olduğunu, halihazırda başvuruların pek çoğunun Kanunda belirtilen yasal sınıra da aşmış olmasına rağmen sonuçlandırılmadığını söyledi.

Eren, "İlkbahar ve yaz sezonu, arama faaliyetlerinin en yoğun olarak yürütüldüğü dönemler olduğu için arama lisanslarının başvuruların hemen sonuçlandırılıp ilan edilse bile sondaj faaliyetlerini yürütmek için gerekli hizmet alımlarının tamamlanması zaman alacağından 2015 yılını bu anlamda kayıp yıl olarak görüyoruz" diye konuştu.

2040'lara gelindiğinde 12 milyar tondan 18 milyar tona yükseleceğini belirtti. Tüm söylentilere rağmen fosil yakıtların enerji talebinde başrol olmaya devam edeceğini ileri süren Yıldız, "Dünya'nın petrol ihtiyacının 90 milyon varil/gün seviyesinden 104 milyon varil/gün seviyesine yükseleceği düşünülüyor. Bugün itibarıyla ABD petrol üretimini attırdı, günlük 9,5 milyon varil ham petrol üretiyor" dedi.

Aramacılık faaliyetlerinde gaz keşifleri artıyor

Yıldız, ham petrol rezervlerindeki artışın yeni keşiflerle birlikte devam ettiğini belirtti. Yıldız, "Ana üretim yerlerinden, ham petrol ticaret rotalarında Çin, Hindistan ve Amerika'ya ciddi bir petrol transferi görülüyor. 2014 yılında aramacılıkta yapılan en büyük 10 keşif dikkate aldığımızda, bunların petrolden ziyade gaz olduğu görülüyor" diye konuştu.

Yıldız, 2040'lı yıllara bakıldığında Türkiye'nin toplam enerji talebinde petrolün oranının yüzde 26 seviyelerinde kalırken doğal gazın halihazırda yüzde 32 olan payının yüzde 23'e düşeceğini dile getirdi.

Yıldız; "Türkiye enerji talebi gelecekte de artmaya devam edecek. En fazla petrol ithalatı yaptığımız ülke, İran, Irak ve Suudi Arabistan olurken en büyük üç doğal gaz ithalat kaynağımız ise Rusya, İran ve Azerbaycan olarak gerçekleşti" açıklamasında bulundu.

Her 100 dolarlık ithalatın 22 doları enerji kalemi

Enerjinin Türkiye'nin toplam ithalatındaki payına yönelik bir karşılaştırma yapan Yıldız, her 100 dolarlık ithalatın 22 dolarının enerji ithalatına harcandığını söyledi. Ham petrol fiyatlarındaki düşüşün her ne kadar kısa vadeli olarak ülkemizin cari açığının azalmasına katkı sağladığını ifade eden Yıldız, yerli Arama-Üretim sektörünün bu durumdan olumsuz etkilendiğinin altını

çizdi. Benzer bir düşüşün 2008'de de yaşandığını hatırlan Yıldız, bu fiyatların önümüzdeki yıllarda eski konumuna gelmesinin beklendiğini söyledi.

Son olarak, 2014 yılında Arama-Üretim sektöründe karşılaşılan zorluklar ve muhtemel çözüm önerilerine değinen Yıldız, yeni teknolojik gelişmelerin bu zorlukların üstesinden gelmesinde önemli katkılar sağladığını vurguladı. Yıldız, mevcut teknolojik gelişmelerin sondaj harcamalarını azaltıcı etkisi ile ilgili; "Sermaye harcamalarının azaltılması, üretim maliyetlerinin düşürülmesi, etkin yetenek ve işgücü yönetim mekanizmalarının geliştirilmesinin yanı sıra, yeni şirket birleşmelerini ön planda tutarak bu sorunların üstesinden gelebiliriz" dedi.

çıkmasının öntündeki engelleri kaldırmalı. Yatırımların daha hızlı gerçekleştirilmesi için mevzuatta yer alan duplikasyonların kaldırılarak mevzuatın sadeleştirilmesi olumlu adımlar olacaktır. Yine mevcut petrol fiyatları nedeniyle azalan yatırımcı ilgisini canlandırmak için yeni teşvikler getirmek sektör tarafından pozitif algılanacaktır" diye konuştu.

"Fosil yakıtlar enerji talebinde başrol olmaya devam ediyor"

PETFORM Yönetim Kurulu Üyesi ve Arama-Üretim Grup Lideri Ali Yıldız, düşük petrol fiyatları ve bunun sektöre etkileri konusunda görüş ve önerilerini paylaştı. Yıldız, Dünya Enerji Piyasaları'nın genel görünümünde birincil enerji talebinin 12,7 milyar ton petrol eşdeğeri olduğunu, 2040'lar ile ilgili bir öngöründe bulunulduğunda bu seviyenin 18 milyar ton petrol eşdeğerine ulaşacağını söyledi.

2014 yılında aramacılıkta yapılan keşifler, ham petrol fiyatlarında yaşanan gelişmeler ve etkileri hakkında bilgi veren Yıldız, petrol, kömür ve doğal gaz talebinin

